

‘Kerst: dat is filmmuziek’

Dave Kutz verliet achttien jaar geleden zijn thuisland Canada voor zijn grootste passie: de tuba. Deze kerst vertolkt hij tijdens het feestconcert van het Nederlands Philharmonisch Orkest John Williams' Tubaconcert.

Tekst: Anne van den Dool

CultuurWerkt! vroeg Dave naar die eervolle solo, zijn intieme band met dat bijzondere instrument en zijn favoriete kerstherinnering.

Het feestconcert van het Nederlands Philharmonisch Orkest is inmiddels een graag geziene traditie in muziekland. Hoe ziet het concert er dit jaar eruit?

“Met het feestconcert spreken we ieder jaar weer doelbewust een zo groot mogelijk publiek aan. Geen lastige stukken van Mahler of Strauss, maar toegankelijke muziek die gemakkelijk in het gehoor ligt. Het concert is opgesplitst in twee delen. De eerste helft is altijd wat serieuzer, de tweede helft bestaat uit bekendere marsen, walsen en polka's. In het eerste deel reizen we deze keer af naar de Verenigde Staten: we maken kennis met filmmuziek uit Hollywood en daveren over de uitgestrekte vlakten van het Wilde Westen. Alle muziek die we in het eerste deel spelen, heeft dit jaar dat filmmuziekgevoel – zelfs Dvořák, die eigenlijk een Europeaan is, maar qua stijl naadloos tussen de andere stukken past. En dan is daar het Tubaconcert van John Williams, die als componist een ongelooflijk indrukwekkende lijst aan films op zijn naam heeft staan: Star Wars, Superman, Indiana Jones, Jaws, Jurassic Park, E.T., Schindler's List, Home Alone en de Harry Potter-films. Dat uitgerekend hij ook een concerto

voor de tuba gemaakt heeft, is heel bijzonder. Ik ben enorm vereerd dat ik dit stuk mag spelen.”

Wat maakt dit feestconcert juist zo geschikt voor de feestdagen?

“Veel mensen associëren de muziek uit het tweede deel direct met de feestdagen. Zet het maar op: je denkt direct aan kerst. De stukken uit de eerste helft zijn onze persoonlijke favorieten, die ook wij als musici allemaal opnieuw en opnieuw willen horen. Kerst is bovendien bij uitstek een filmtijd. Tijdens mijn jeugd in Canada keken we tijdens de feestdagen film na film. Dat het feestconcert van dit jaar deels in het teken staat van filmmuziek, is dus een prachtige combinatie.”

Wat betekent het voor jou om John Williams' Tubaconcert, de kers op de taart, te mogen spelen?

“Ik ben enorm trots Nederland met dit stuk te mogen laten kennismaken. Tubaconcerten worden zelden geprogrammeerd: ze zijn relatief onbekend. Bovendien zijn er weinig tubasoloïsten die zo'n stuk kunnen spelen. Ik weet zeker dat 99% van het publiek in de zaal nog nooit een tubaconcert heeft gehoord. De tuba zit altijd achterin – en nu zit ik daar opeens vooraan, in de spotlight. Hopelijk zorgt dit concert ervoor dat mensen daarna meer van de tuba willen zien. Dit stuk is voor mij en voor het publiek hopelijk een even grote ontdekking. Extra bijzonder is het dat we een stuk mogen spelen van zo'n bijzondere componist. Dat John Williams nog leeft, in tegenstelling tot veel andere componisten van wie we stukken spelen, geeft het geheel een extra dimensie. Williams schreef dit stuk op het hoogtepunt van zijn filmmuziekcarrière, en dat hoor je: het stuk is ijzersterk.”

Word je ook niet een beetje zenuwachtig van die spotlight?

“Natuurlijk wil ik het stuk graag zo goed mogelijk spelen. Ik ken bijna alle opnames uit mijn hoofd. Bij sommige delen denk ik: hoe kan ik dit net zo goed doen als zij? Gelukkig ben ik oud genoeg om te weten: ik moet gewoon meer en meer studeren. Dit stuk is een mooie uitdaging, waarop ik me gelukkig in alle rust kan voorbereiden. De eerste repetitie is altijd spannend. Speel maar voor, zeggen ze dan – voor het hele orkest! Maar inmiddels ben ik daar wel aan gewend. Bovendien weten we allemaal dat het livemuziek is, en dat er altijd iets kan gebeuren wat ik nooit had kunnen voorzien – ook al heb ik het stuk al duizenden keren gespeeld en speel ik het al weken twee à drie keer per dag. En soms gaat het tijdens het concert zelfs beter dan tijdens de repetitie; dan sta ik versteld van mezelf.”

‘En dan is daar het Tubaconcert van John Williams, die als componist een indrukwekkende lijst aan films op zijn naam heeft staan’

Over het Nederlands Philharmonisch Orkest

Het Nederlands Philharmonisch Orkest ontstond in 1985 uit drie verschillende orkesten: het Utrechts Symfonie Orkest, het Nederlands Kamerorkest en het Amsterdams Philharmonisch Orkest. Dat laatste orkest werd in 1953 opgericht door dirigent Anton Kersjes. Hij wist een nieuw publiek naar de concertzalen te trekken. Niet alleen omdat hij wekelijks bij de KRO op de televisie te zien was, maar ook omdat hij de 'gouden meesterwerken' speelde met het orkest. Kersjes kon niet alleen dirigeren, hij wond het publiek ook om zijn vingers met zijn aanstekelijke verhalen over klassieke muziek. Marc Albrecht is sinds 2011 chef-dirigent van het Nederlands Philharmonisch Orkest | Nederlands Kamerorkest en De Nationale Opera. In april 2019 werd bekendgemaakt dat Marc Albrecht, die in 2020 vertrekt, met ingang van het seizoen 2021-2022 wordt opgevolgd door de Zwitsers-Franse dirigent Lorenzo Viotti.

**'We trekken
veel nieuwe en
jonge mensen
aan, en dat
hoor je terug
in onze toon'**

Wat maakt het Nederlands Philharmonisch Orkest zo bijzonder om voor te spelen?

"Vroeger speelde ik in radio-orkesten in Hilversum. Hier gaat het er allemaal wat relaxter aan toe, en dat past goed bij mijn manier van werken. Ik ben heel gepassioneerd en gedreven. Soms zorgt dat voor wat frictie, maar meestal helpt het mensen juist op een andere manier te denken en te spelen. De programmering van het NedPho is heel bijzonder. We hebben vijf à zes opera's per jaar, we hebben onze series in het Concertgebouw, in Haarlem en in Alkmaar, onze grote educatieve projecten, onze ensembles, onze solo's én dit feestconcert. Bovendien verandert onze programmering ieder jaar. Daarin zijn we echt uniek. En we spelen ook nog eens veel onbekende muziek. Ieder orkest heeft een taak, een kleur. Wij zijn echt een publieksorkest. Dat betekent niet dat we geen moeilijke muziek laten horen. Een paar jaar geleden stonden we nog op het podium

met een fluitconcert van een Finse componist – dat was ook voor ons even wennen. De mensen komen bij ons niet per se voor de grote naam van de dirigent of de gevestigde namen van de stukken, maar voor de sfeer. Bovendien trekken we veel nieuwe en jonge mensen aan, en dat hoor je terug in onze toon. Ik heb mijn land en mijn familie verlaten om tuba te kunnen spelen. Mijn leraren in Canada zeiden: je kunt hier niet blijven – hier is geen werk voor jou. Ik heb toen moeten kiezen: ga ik het proberen in Europa? Achttien jaar geleden heb ik die beslissing genomen. Ik had het gevoel: dit moet ik doen. In ieder orkest is maar één tubaspeler. Er is dus heel weinig werk. Je moet het echt willen. Ik ben zo gelukkig dat het gelukt is een plek te bemachtigen. Ik heb een fantastisch leven. Dit is alles wat ik wil."

Hoe veroverde de tuba jouw hart?

"Ik was heel jong toen ik de tuba als instrument koos. Ik was twaalf, en mijn oudere broer speelde in een marching

band waarmee hij rondreisde. Ik speelde al gitaar sinds mijn vijfde, maar ik wilde op tour, net als hij. En toen zei mijn broer: je mag kiezen tussen de tuba en de hoorn – daar hebben we nog twee plekken vrij. Ik koos zonder twijfel voor de tuba: zo'n cool, groot instrument, dat trok me. Het ritme en de intonatie kreeg ik vrij snel onder de knie. Binnen een maand kon ik mijn eerste stukken spelen, alles uit mijn hoofd. Eindelijk mocht ik meereizen en dat gawe uniform aan. Ik deed wel tien sporten – hockey, voetbal, noem het maar op – maar niets greep me zo als de tuba. Toen ik vijftien was, verhuisden we, en moest ik stoppen met de marching band. Op mijn nieuwe school mocht ik gelukkig meteen meedoen met de senior band. Ik ging door: ik ging naar music school, de universiteit. Het ging lang niet allemaal goed: ik heb ook grandioos gefaald – audities die mislukten, stukken die ik tien, twintig keer fout speelde. Er komt altijd een moment waarop je denkt: ik ga stoppen. Maar dan lukt het weer een keer en ga je door. Net als met daten, haha."

Wat betekent kerst voor jou?

"Mijn familie woont in Canada, maar is eigenlijk Oekraïens, met een vleugje Iers en Engels van mijn moeders kant. Mijn kerst bevat onderdelen van al die culturen: eerst de eindeloze hoeveelheid cadeautjes en veel te veel eten, heel Canadees, en dan een Oekraïense maaltijd, met zoet brood en worst, rond Oud & Nieuw. In Canada hadden we een grote achtertuin, waar mijn vader rond de feestdagen een grote ijsbaan maakte. Met de hele buurt speelden we daar: we schaatsten, speelden ijshockey. Na uren kwam je bevroren thuis en tintelde je hele lichaam. En muziek, overal was muziek. Mijn moeder zong en mijn vader speelde gitaar. Een heerlijke tijd." •

**Ga naar het feestconcert met voordeel!
Meer info op: cultuurwerkt.nl/feestconcert**